Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002438

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-07-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яремчук Назар Ігорович
2. Nazar I. Yaremchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222 Медицина

Дата захисту: 28-06-2024

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 76.600.083

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.41.35

Тема дисертації:

1. Анатомічна вікова залежність кісткової тканини відростків нижньої щелепи людини при втраті зубів у осіб чоловічої та жіночої статі

2. Anatomical age dependence of the bone tissue of the mandibular processes in case of tooth loss in males and females

Реферат:

1. Наукова новизна одержаних результатів. Уперше комплексно вивчено особливості вікової морфології кортикальних та трабекулярних шарів кісткової тканини виросткових і вінцевих відростків НЩ з урахуванням їх анатомічної мінливості при втраті жувальних зубів особами чоловічої та жіночої статі у зрілому віці людини з розробкою індивідуальних інноваційних та методологічних стандартів загальних принципів добору ділянок проведення КТ-замірів із зазначенням відповідних квадрантів зняття кількісно-якісних показників та з використанням опційної повноти інстальованих у КТ-апарати програм, що зумовлює (при потребі) відтворюваність результатів дослідження. За результатами проведеного КТ-обстеження пацієнтів обох статей в динаміці 1-го та 2-го періодів зрілого віку постнатального онтогенезу людини із застосуванням програмного забезпечення Ez3D-I Vatech уперше з’ясовано вікові зміни щільності кортикальних і трабекулярних шарів кісткової тканини виросткових та вінцевих відростків НЩ як без втрати зубів (анатомо-

фізіологічна норма, група контролю), так і зумовленої анатомічною залежністю від втрати жувальних зубів при обмежених і кінцевих дефектах зубних рядів. Уперше, з проведенням аналізу КТ-досліджень ділянок скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) пацієнтів, з'ясована статево-вікова та індивідуальна анатомічна мінливість і встановлені морфометричні характеристики шарів кісткової тканини виросткових та вінцевих відростків НЩ залежно від втрати зубів у людей зрілого віку. За матеріалами КТ-обстежень із використанням спеціалізованих/ сертифікованих КТ-апаратних програм уперше проведено порівняння вікової динаміки показників щільності кортикального шару кісткової тканини відростків і кута НЩ в осіб обох статей зрілого віку із втратою зубів, здійснено математичну обробку та статистичний аналіз отриманих даних. В аналітичному підсумку проведеного КТ-дослідження уперше визначено значимість поліфакторного етіопатогенетичного впливу втрати зубів (зокрема, часу його прояву та поширення на НЩ) на анатомічні структури (вінцевий і виростковий відростки) НЩ, як основу складової жувальної системи людини. Робота є фундаментальним дослідженням щодо представленого деталізованого морфометричного аналізу та дослідження щільності кісткової тканини найбільш уразливих зон відростків НЩ (чоловіків і жінок) у двох періодах зрілого віку людини, при втраті жувальної групи зубів, який стане основою для подальших наукових дискусій та клінічної диференціації при виборі належних малоінвазивних методів реабілітації стоматологічних пацієнтів. Практичне значення одержаних результатів. У практичній стоматології результати дослідження вікової оцінки динаміки морфологічної перебудови кісткової тканини відростків НЩ у 1-му і 2-му періодах зрілого віку людини залежно від втрати жувальної групи зубів особами обох статей є підґрунтям для напрацювання нових ефективних методів профілактики та ранньої діагностики патологічних станів кісткової тканини НЩ та можуть бути використані як у теоретичній, так і практичній галузях медицини, а також у лабораторіях скринінгу морфологічного матеріалу. Розробка загальних принципів визначення ділянок проведення КТ-замірів із зазначенням відповідних квадрантів зняття кількісно-якісних показників виросткових і вінцевих відростків НЩ у чоловіків і жінок зрілого віку за умови втрати жувальних зубів, зумовлює об'єктивні умови для відтворюваності проведених досліджень. Отримані результати є основою морфометричних значень кортикального та трабекулярного шарів, а щільність – кількісно-якісними характеристиками кісткової тканини відростків НЩ при пошуку і розробці індивідуальних інноваційних та методологічних стандартів з можливістю використання сертифікованого КТ-апаратного програмного забезпечення. Наведений деталізований морфометричний аналіз кортикального та трабекулярного шарів і дослідження щільності кісткової тканини найбільш уразливих зон відростків НЩ у чоловіків і жінок двох періодів зрілого віку, при втраті жувальної групи зубів, виступають основою для подальших наукових дискусій та клінічної диференціації вибору належних малоінвазивних методів реабілітації стоматологічних пацієнтів. Отримані наукові результати щодо морфометричних значень кортикальних та трабекулярних шарів, кількісно-якісних показників щільності шарів кісткової тканини виросткових і вінцевих відростків НЩ чоловіків і жінок зрілого віку рекомендовані до використання в навчальному процесі морфологічних кафедр, кафедр терапевтичної й ортопедичної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, а також при написанні навчальних посібників та монографій з цих дисциплін.

2. The scientific novelty of the results. For the first time, the peculiarities of the morphology of the age dependence of the cortical and trabecular layers of bone tissue of the condylar and coronal processes of the LJ were comprehensively studied, taking into account their anatomical variability in the loss of masticatory teeth in males and females in adulthood of postnatal ontogeny, with the development of individual innovative and methodological standards for the general principles of determining the sites of CT measurements with the indication of the corresponding quadrants for the acquisition of quantitative and qualitative indicators and using the optional completeness of the software installed in the CT scanners, which determines (if necessary) the reproducibility of the study results. According to the results of the CT examination of patients of both sexes in the dynamics of the 1st and 2nd periods of mature age of postnatal ontogeny using the Ez3D-I Vatech software, the patterns of age-related changes in the density of the cortical and trabecular layers of bone tissue of the condylar and coronal processes of the LJ both without tooth loss (anatomical and physiological norm, control group), and due to anatomical dependence on the loss of masticatory teeth in case of limited and terminal dentition defects.

For the first time, based on the analysis of CT studies of the TMJ areas of patients, individual and age-related anatomical variability was revealed and morphometric characteristics of the morphological components of the bone tissue of the condylar and coronal processes of the human LJ were established, depending on tooth loss in both sexes of mature age of postnatal ontogeny. Based on the materials of CT examinations using specialised/certified CT hardware programs, the age dynamics of the cortical bone density and the angle of the human LJ in mature adults of both sexes with tooth loss were compared for the first time, and the data obtained were mathematically processed and statistically analysed. In the analytical summary of the CT study, the significance of the multifactorial patho-etiological impact of tooth loss (in particular, the time of its manifestation and spread to the LJ) on the anatomical structures (coronal and condylar processes) of the LJ as the basis of the human masticatory system was determined for the first time. The work is a fundamental study on the detailed morphometric analysis and study of bone density of the most vulnerable areas of the mandibular processes (in men and women) in two periods of human maturity, with the loss of the masticatory group of teeth, which will be the basis for further scientific discussions and clinical differentiation in the selection of appropriate minimally invasive methods of rehabilitation of dental patients. Practical significance of the results. In clinical dentistry, the results of the study of the age-related assessment of the dynamics of morphological restructuring of the bone tissue of the mandibular processes in the 1st and 2nd periods of mature age of postnatal ontogeny, depending on the loss of the masticatory group of teeth in both sexes, are the basis for the development of new effective methods of prevention and early diagnosis of pathological conditions of the mandibular bone tissue and can be used in both theoretical and practical fields of medicine, as well as in laboratories for screening morphological material. The development of general principles for determining the sites of CT measurements with the indication of the corresponding quadrants for measuring quantitative and qualitative indicators of the condylar and coronal processes of the LJ in the mature age of postnatal ontogeny in humans with loss of masticatory teeth provides objective conditions for the reproducibility of the studies. We propose to take the obtained results as a basis for morphometric values and density as quantitative and qualitative characteristics of bone tissue of the mandibular processes in the search and development of individual innovative and methodological standards with the possibility of using certified CT hardware software. The detailed morphometric analysis and study of bone density of the most vulnerable areas of the mandibular processes (in men and women) in two periods of human maturity, with the loss of the masticatory group of teeth, presented in the manuscript, serve as the basis for further scientific discussions and clinical differentiation in the selection of appropriate minimally invasive methods of rehabilitation of dental patients.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Ошурко АП, Олійник ІЮ, Кузняк НБ, Яремчук НІ, Макарчук ІС. Значення морфометричного дослідження для визначення мінливості топографічних співвідношень структур нижньої щелепи на прикладі сагітального зрізу її кута. Клінічна та експериментальна патологія. 2021;20(4):58-65.
- Цигикало ОВ, Олійник ІЮ, Ошурко АП, Дмитренко РР, Паліс СЮ, Макарчук ІС, та ін. Пренатальна морфологія нижньої щелепи людини. Вісник проблем біології і медицини. 2022;2(Дод):54-5.
- Oshurko AP, Yaremchuk NI, Oliinyk IYu, Makarchuk IS., Sukhliak VV, Kerimova TM, et al. Significance of variability of anatomical and topographic features of the mandibular canal(s) in clinical dentistry. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2023;22(2):20-7.

- Яремчук НІ, Ошурко АП, Олійник ІЮ. Порівняльний аналіз щільності кортикального шару кісткової тканини відростків та кута нижньої щелепи при набутих дефектах зубного ряду. Вісник стоматології. 2023;125(4):55-62.
- Yaremchuk NI, Oshurko AP, Oliinyk IYu. Age assessment of the dynamics of morphological rearrangement of bone tissue of the articular processes of the human lower jaw depending on the loss of the masticatory teeth. Polski Merkuriusz Lekarski. 2023;51(2):120-7.
- Yaremchuk NI, Oshurko AP, Oliinyk IYu, Herasym LM, Student VO. Morpho-densitometric analysis of the dynamic variability of bone tissue of the coronoid processes of the human mandible, depending on the loss of the masticatory group of teeth. Світ медицини та біології. 2023;3:186-91.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Ігор Юрійович
2. Ihor Y. Oliinyk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6221-8078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кошарний Володимир Михайлович
2. Volodymyr Kosharny

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7815-3950

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степаненко Олександр Юрійович
2. Oleksandr Y. Stepanenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5686-0857

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слободян Олександр Миколайович
2. Olexandr M. Slobodyan

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4402-8457

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бамбуляк Андрій Васильович

2. Andriy Bambuliak

Кваліфікація: д. мед. н., доц., 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6383-9327

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Хмара Тетяна Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хмара Тетяна Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Доманчук Тетяна Іллівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна